

REKOMENDACJE

Korzystanie z narzędzi **sztucznej inteligencji** w Uczelni Korczaka

Dokument o charakterze rekomendacyjnym

Studenci

Spis treści

Wprowadzenie

1. Cel i zakres dokumentu
2. Zasady przewodnie
3. Krótki kontekst prawny (stan na 2026 r.)

Studenci

11. Po co ten dokument
12. Zasady przewodnie
13. Trzy modele pracy - sprawdź, który obowiązuje
14. Jak możesz korzystać z AI - kryteria praktyczne
15. Do czego zobowiązany jest wykładowca
16. Do czego zobowiązany jest Student
17. Deklaracja użycia AI - jak ją napisać
18. Weryfikacja kompetencji - zaliczenie ustne
19. Twoje dane i prywatność
20. Najczęstsze pytania
21. Lista kontrolna przed oddaniem pracy
22. Wzór oświadczenia do pracy zaliczeniowej

Postanowienia końcowe

Wprowadzenie

Niniejszy dokument opisuje zasady korzystania z narzędzi sztucznej inteligencji w Uczelni Korczaka. Dotyczy on trzech grup: nauczycieli akademickich, studentów oraz pracowników administracji. Wspólne wprowadzenie — cel dokumentu, zasady przewodnie i kontekst prawny — obowiązuje wszystkich, a dalsze części zawierają zalecenia szczegółowe dla każdej z grup.

Niniejszy dokument nie zastępuje Regulaminu studiów, procedury dyplomowania, SZEJK, polityki bezpieczeństwa informacji, zasad ochrony danych ani innych aktów wewnętrznych Uczelni. Obowiązki, sankcje i dodatkowe formy weryfikacji mogą być stosowane wyłącznie na podstawie obowiązujących przepisów i aktów wewnętrznych.

1. Cel i zakres dokumentu

Gwałtowny rozwój technologii sprawił, iż sztuczna inteligencja, generatywna sztuczna inteligencja, stały się częścią naszej rzeczywistości. Ich rozwój stanowi szansę, ale nie jest wolny od zagrożeń. Zasady korzystania z nowoczesnych technologii nie zostały jeszcze uregulowane prawnie i etycznie. Tworzenie takich regulacji powinno budować systemy i środowiska, w których nowe technologie służyć będą postępowi, rozwojowi, a nie pozostawać narzędziami, których użycie przynosić będzie negatywne skutki.

Narzędzia sztucznej inteligencji są i będą używane w Uczelni Korczaka. Już dziś wspomagają one naszych naukowców, pomagają w realizacji projektów i usprawnianiu procesów administracyjnych. Z tych narzędzi korzystają studenci. Chcemy tworzyć kolejne projekty i programy z wykorzystaniem AI. Będziemy także badać społeczne, psychologiczne i etyczne konsekwencje użycia sztucznej inteligencji.

To wszystko sprawia, że użycie i wykorzystanie sztucznej inteligencji wymaga przyjęcia przez Uczelnię reguł i zasad korzystania z AI. Główne założenia tych zasad opierają się na przekonaniu, iż to człowiek jest podmiotem procesu badań, to on tworzy treści, a kształcenie to proces, w którym człowiek zdobywa wiedzę. Sztuczna inteligencja, nowa, przełomowa technologia, jest narzędziem wspierającym człowieka, nie zastępuje go w procesach badawczych i twórczych, może mu służyć

pomocą. W procesie dydaktycznym nie sprawdzamy jedynie zdolności korzystania z narzędzi technologicznych, a rzeczywiste osiągnięcia studentów. Kolejnym istotnym założeniem jest transparentność. Użycie sztucznej inteligencji powinno być jasno wskazane. AI może i powinno pomagać nam w budowaniu nowoczesnej Uczelni, środowiska twórczego rozwiązywania dylematów współczesności i przyszłości. Ważne, by w tym mariażu człowieka i technologii nie stracić z oczu wartości etycznych. Kompetencje przyszłości to w świetle badań znajomość nowoczesnych technologii, ale w równym co najmniej stopniu kompetencje społeczne.

Poniższe zasady opisują sposób wykorzystania sztucznej inteligencji w Uczelni Korczaka. Dotyczą one zarówno studentów, pracowników dydaktycznych, jak i administracji. Rozwój technologii i zmiany legislacyjne powodują, że reguły te będą podlegać ewaluacji. Tak, by kierując się zasadami etyki, transparentności i uczciwości, Uczelnia mogła nie tylko dotrzymać kroku nowoczesności, ale także brać udział w jej twórczym kreowaniu.

Niniejsze zalecenia odpowiadają w szczególności na trzy podstawowe pytania:

- 1. Jak oceniać prace studenckie powstałe z udziałem AI** - w sposób sprawiedliwy, spójny i możliwy do obrony proceduralnej?
- 2. Jak sam nauczyciel może korzystać z AI** w pracy dydaktycznej - co jest dozwolone, co wymaga ostrożności, a czego robić nie wolno?
- 3. Jak wykorzystywać AI w codziennej pracy biurowej i administracyjnej?**

Odpowiedzi na te pytania - oraz na pytanie o to, jak z AI mogą korzystać sami studenci — są trzy części niniejszego dokumentu. Dokument nie zastępuje regulaminu studiów, uchwał rady dydaktycznej ani przepisów prawa; ma je uzupełniać na poziomie praktyki dydaktycznej.

2. Zasady przewodnie

Wszystkie szczegółowe rekomendacje wynikają z pięciu zasad, które warto traktować jako punkt odniesienia w sytuacjach niejednoznacznych:

- **Prymat dydaktyki nad technologią.** To cel kształcenia (efekty uczenia się) decyduje o tym, czy i jak używać AI - nie odwrotnie. Jeśli narzędzie nie służy efektom uczenia się, nie ma powodu, by je wprowadzać.
- **Nadzór i odpowiedzialność człowieka.** Ostateczna decyzja dydaktyczna - ocena, zaliczenie, informacja zwrotna, kwalifikacja jako naruszenie - należy zawsze do nauczyciela. AI może wspomagać, ale nie może rozstrzygać.

- **Transparentność.** Zasady użycia AI powinny być jawne i zapisane w sylabusie. Nauczyciel informuje studentów, w jakim zakresie sam korzysta z AI, a od studentów oczekuje analogicznej jawności.
- **Sprawiedliwość i równe traktowanie.** Reguły muszą być takie same dla wszystkich studentów i nie mogą krzywdzić żadnej grupy.
- **Ochrona danych i prywatności.** Do systemów zewnętrznych nie wolno wprowadzać danych osobowych ani poufnych bez podstawy prawnej i wiedzy osób, których dane dotyczą.

3. Krótki kontekst prawny (stan na 2026 r.)

Nauczyciel powinien znać dwa punkty odniesienia:

- **Akt o sztucznej inteligencji (EU AI Act).** Rozporządzenie wprowadza konieczność oznaczania treści wygenerowanych i zmodyfikowanych przy użyciu AI. Dotyczy ono między innymi tzw. deepfaków, tekstów dotyczących informowania o sprawach publicznych. Rozporządzenie klasyfikuje systemy AI służące do oceny efektów uczenia się oraz monitorowania studentów podczas egzaminów jako systemy wysokiego ryzyka, obwarowane m.in. wymogami nadzoru człowieka, jakości danych i przejrzystości. Wprost zakazane jest wnioskowanie o emocjach osób w instytucjach edukacyjnych (np. analiza mimiki w celu oceny zaangażowania czy stresu). Od 2025 r. obowiązuje też wymóg zapewnienia kompetencji w zakresie AI (tzw. AI literacy) personelowi i osobom korzystającym z systemów. Praktyczna konsekwencja: automatyczne wystawianie ocen przez AI bez realnej weryfikacji przez człowieka jest obszarem wysokiego ryzyka i należy go unikać.
- **RODO / ochrona danych.** Prace studenckie i dane studentów są danymi osobowymi. Wgranie ich do zewnętrznego narzędzia AI może stanowić przekazanie danych podmiotowi trzeciemu – wymaga to podstawy prawnej i zwykle jest niedopuszczalne bez zgody lub odpowiedniej umowy zawartej przez uczelnię.

W razie wątpliwości prawnych właściwym punktem kontaktu jest kontakt z inspektorem ochrony danych dr. Pawłem Wiśniewskim oraz uczelnianą komisją ds. jakości kształcenia.

Studenci

Ta część jest adresowana bezpośrednio do studentów. Opisuje, w jakim zakresie możesz korzystać z AI, czego możesz oczekiwać od wykładowcy oraz do czego jesteś zobowiązany.

11. Po co ten dokument

Narzędzia sztucznej inteligencji (dalej: AI) są dziś częścią codziennej pracy — także akademickiej i zawodowej. Uczelnia nie zakłada, że z nich nie korzystasz. Zakłada natomiast, że korzystasz z nich świadomie, uczciwie i tak, aby nie zaprzepaścić tego, po co studiujesz: rozwoju własnych kompetencji.

Ta część odpowiada na trzy pytania:

- 1. W jakim zakresie możesz korzystać z AI** na zajęciach i przy pracach zaliczeniowych.
- 2. Do czego zobowiązany jest wykładowca** wobec Ciebie - bo zasady muszą działać w obie strony.
- 3. Do czego zobowiązany jesteś Ty** - oraz co się stanie, jeśli nie ujawnisz użycia AI.

Najkrócej: AI może Ci pomagać. Nie może Cię zastąpić. Zawsze odpowiadasz za to, co oddajesz, i powinieneś być w stanie wykazać, że rozumiesz własną pracę.

Dostęp do narzędzi AI na uczelni: studenci mają możliwość skorzystania z pakietu Education Student Pricing oferowanego przez uczelnię, w ramach którego uzyskują dostęp do modelu językowego Copilot. Możliwe jest również korzystanie z innych modeli — pod warunkiem zachowania wszystkich zaleceń zawartych w niniejszym dokumencie.

12. Zasady przewodnie

- **Uczysz się dla siebie.** Zlecenie pracy narzędziu nie jest oszukiwaniem wykładowcy — jest pominięciem własnego uczenia się. Dyplom potwierdza kompetencje, których pracodawca będzie od Ciebie oczekiwał realnie.
- **Jawność zamiast ukrywania.** Ujawnione, opisane użycie AI zgodne z zasadami przedmiotu nie jest naruszeniem. Ukrywanie użycia - jest.
- **Odpowiadasz za treść.** Podpisujesz się pod pracą. Argument „tak napisała AI” nie zdejmuje z Ciebie odpowiedzialności za błąd, zmyślane źródło czy plagiat.
- **Musisz umieć obronić swoją pracę.** To najważniejsza zasada praktyczna. Jeśli rozumiesz to, co oddałeś - nie masz się czym martwić.
- **Domniemanie dobrej wiary.** Uczelnia zakłada Twoją uczciwość. Wątpliwości wyjaśnia się rozmową, a nie automatycznym posądzeniem.

Nie każde nieujawnienie użycia AI jest automatycznie naruszeniem. Naruszenie może zostać stwierdzone, gdy obowiązek ujawnienia został wcześniej jasno ustanowiony, a student go nie wykonał lub podał nieprawdziwe informacje.

13. Trzy modele pracy - sprawdź, który obowiązuje

Dla każdego zadania obowiązuje jeden z trzech modeli. Model jest podany w sylabusie i ogłaszany na początku semestru przez nauczyciela akademickiego prowadzącego dany przedmiot. Może się różnić między zadaniami w ramach tego samego przedmiotu (np. egzamin — Model A, esej — Model C).

A

Model A - praca samodzielna (bez AI)

Zadanie ma być dowodem Twoich własnych umiejętności. Nie korzystasz z narzędzi AI przy jego wykonaniu. Ten model stosuje się tam, gdzie ocenianą kompetencją jest dokładnie to, co AI mogłoby wyręczyć - np. sprawność językowa, warsztat, samodzielne rozumowanie.

B

Model B - praca wspomagana (AI jako wsparcie)

Możesz użyć AI do wskazanych czynności pomocniczych — np. burzy mózgów, korekty językowej, wyjaśnienia pojęcia. Zasadnicza treść i argumentacja muszą być Twoje. Do pracy dołączasz krótką deklarację opisującą, w jaki sposób użyłeś AI.

C Model C - praca z AI (AI jako narzędzie)

Możesz swobodnie korzystać z AI jako narzędzia pracy. Odpowiadasz za poprawność i rzetelność wyniku, masz obowiązek zweryfikować treść i źródła oraz udokumentować sposób użycia. Oceniana jest Twoja wartość dodana - analiza, osąd, wkład własny ponad to, co dostarcza narzędzie.

W razie wątpliwości: nie zgaduj - zapytaj prowadzącego przed oddaniem pracy. Pytanie zadane wcześniej jest zawsze lepsze niż wyjaśnienia później.

14. Jak możesz korzystać z AI - kryteria praktyczne

14.1. Co jest w porządku (o ile model zadania na to pozwala)

- Wyjaśnianie trudnych pojęć i sprawdzanie, czy dobrze coś rozumiesz.
- Burza mózgów, szukanie kontrargumentów, testowanie własnej tezy.
- Korekta językowa i stylistyczna Twojego własnego tekstu.
- Tworzenie pytań sprawdzających do samodzielnej nauki.
- Wsparcie techniczne (np. wyjaśnienie błędu w kodzie, pomoc w formatowaniu).
- Tłumaczenie robocze — z zachowaniem własnej weryfikacji.

14.2. Czego robić nie należy

- **Oddawanie tekstu wygenerowanego przez AI jako własnego.** To najpoważniejsze naruszenie — niezależnie od modelu.
- **Ukrywanie użycia AI** tam, gdzie wymagana jest deklaracja.
- **Podawanie źródeł, których nie sprawdziłeś.** Modele AI generują nieistniejące publikacje, cytaty itd. Wpisanie takiego źródła do bibliografii obciąża Ciebie.
- **Używanie AI podczas egzaminu lub testu** bez wyraźnej zgody prowadzącego.
- **Wprowadzanie do narzędzi AI cudzych danych osobowych** lub prac innych osób, materiałów poufnych, danych z badań objętych ochroną.
- **Poleganie na AI w kwestiach, za które odpowiadasz merytorycznie** bez własnej weryfikacji w źródłach.

14.3. Korzystanie z AI podczas zajęć

- Podczas zajęć korzystasz z AI wtedy, gdy prowadzący to przewidział lub na to zezwolił.
- Jeśli zajęcia obejmują pracę z AI, stosuj się do wskazanego narzędzia i sposobu użycia.
- Nie nagrywaj zajęć ani nie wprowadzaj wypowiedzi innych uczestników do narzędzi AI bez ich wiedzy i zgody.

15. Do czego zobowiązany jest wykładowca

Zasady obowiązują w obie strony. Możesz oczekiwać, że prowadzący:

- **Określi i ogłosi model** obowiązujący dla każdego zadania — w sylabusie i na początku zajęć, a nie po fakcie.
- **Jasno poda kryteria oceny** oraz zakres wymaganej deklaracji użycia AI.
- **Nie oprze zarzutu na samym „detektorze AI”**. Automatyczne detektory bywają zawodne i potrafią błędnie oznaczać teksty pisane samodzielnie – zwłaszcza w języku obcym. Wynik detektora może być najwyżej sygnałem do rozmowy, nigdy dowodem ani samodzielną podstawą decyzji.
- **W przypadku, gdy prowadzący będzie miał wątpliwości, czy praca powstała zgodnie z przyjętymi zasadami najpierw porozmawia z Tobą** i pozwoli Ci wyjaśnić, jak ona powstała. Stanie się to zanim sprawa przybierze formalny obrót.
- **Zapowie z góry** możliwość weryfikacji kompetencji w formie zaliczenia ustnego – tak, aby nie było ono zaskoczeniem.
- **Podejmie ostateczną decyzję samodzielnie**. Oceny nie wystawia narzędzie – wystawia ją człowiek, który odpowiada za tę decyzję.
- **Będzie traktował wszystkich równo** i stosował te same reguły wobec całej grupy.
- **Ochroni Twoje dane**. Nie wprowadzi Twojej pracy ani danych identyfikujących Cię do zewnętrznych, niezatwierdzonych narzędzi AI.
- **Będzie transparentny** co do własnego korzystania z AI w przygotowaniu zajęć i materiałów.

16. Do czego zobowiązany jest Student

- **Sprawdź model obowiązujący dla zadania** przed rozpoczęciem pracy. Nieznajomość zasad podanych w sylabusie nie jest usprawiedliwieniem.
- **Ujawnij użycie AI** tam, gdzie wymagana jest deklaracja - rzetelnie i konkretnie.
- **Zweryfikuj treść** wygenerowaną przez narzędzie: fakty, dane, źródła, cytaty.
- **Odpowiadaj za pracę, którą oddajesz** - w całości, łącznie z fragmentami powstałymi z pomocą AI.
- **Zachowuj ślad pracy** - notatki, konspekt, wersje robocze, historię pliku. To Twoja najlepsza ochrona w razie wątpliwości.
- **Bądź gotów wykazać kompetencje** - potrafić wyjaśnić, uzasadnić i rozwinąć to, co napisałeś.
- **Szanuj dane i prawa innych** - nie wprowadzaj do narzędzi cudzych prac, danych osobowych ani materiałów chronionych.
- **Pytaj, gdy nie wiesz.** Wątpliwość wyjaśniona przed oddaniem pracy nie jest problemem.

17. Deklaracja użycia AI - jak ją napisać

Deklaracja to kilka zdań, nie formularz. Ma odpowiadać na trzy pytania: czego użyłeś, do czego i co z tym zrobiłeś dalej. Przykłady poprawnych deklaracji:

„Użyłam narzędzia AI na etapie planowania pracy - do wygenerowania listy możliwych ujęć tematu. Wybór koncepcji, argumentacja i tekst są moje. Na końcu skorzystałam z AI do korekty językowej.”

„Skorzystałem z AI do wyjaśnienia mechanizmu opisanego w rozdziale 2 oraz do sprawdzenia poprawności kodu w załączniku. Wszystkie źródła zweryfikowałem samodzielnie w bazie uczelnianej. Interpretacja wyników jest moja.”

Deklaracja niewystarczająca: „Korzystałem z AI”. Nie mówi ona nic o zakresie i nie spełnia wymogu.

18. Weryfikacja kompetencji - zaliczenie ustne

Zasada: jeżeli nie ujawnisz użycia AI tam, gdzie było to wymagane, albo praca budzi uzasadnione wątpliwości co do samodzielności, prowadzący może wyznaczyć termin zaliczenia ustnego, na którym sprawdzi Twoje kompetencje w zakresie objętym pracą.

Ta możliwość jest zapowiedziana z góry i stanowi normalny, przewidywalny element weryfikacji efektów uczenia się — nie jest karą ani przesądzeniem winy.

18.1. Kiedy prowadzący może wyznaczyć zaliczenie ustne - przykłady

- Gdy brakuje wymaganej deklaracji użycia AI.
- Gdy deklaracja jest niespójna z charakterem oddanej pracy.
- Gdy praca zawiera przesłanki budzące wątpliwość - np. nieistniejące źródła, treści nieomawiane na zajęciach, wewnętrzne sprzeczności, wyraźną niespójność z Twoimi wcześniejszymi pracami.
- Gdy nie jesteś w stanie przedstawić żadnego śladu procesu powstania pracy.

18.2. Jak wygląda takie zaliczenie

- To rozmowa o Twojej pracy: pytania o uzasadnienie wyborów, rozwinięcie wybranego fragmentu, wyjaśnienie zastosowanych pojęć i źródeł.
- Zakres nie wykracza poza treść pracy i efekty uczenia się przedmiotu.
- Nie jest to przesłuchanie ani próba przyłapania Cię. Celem jest ustalenie, czy osiągnąłeś kompetencje, które praca miała potwierdzać.

18.3. Twoje gwarancje

- **Uprzedzenie z góry** - możliwość zaliczenia ustnego musi być zapisana w sylabusie.
- **Rozsądny termin** i jasno określony zakres, dogodny dla nauczyciela akademickiego i studenta.
- **Prawo do wyjaśnienia** - możesz przedstawić wersje robocze, notatki i opisać swój proces pracy.
- **Równe traktowanie** - reguła stosowana jest wobec wszystkich na tych samych zasadach, a nie wybiórczo.
- **Decyzja człowieka** - ocenia prowadzący, nie narzędzie ani wynik detektora.

18.4. Wynik

- **Jeśli wykazesz kompetencje** – sprawa jest zamknięta, a ocena odzwierciedla to, co potrafisz. Sam fakt użycia AI zgodnie z zasadami przedmiotu nie obniża oceny.
- **Jeśli nie wykazesz kompetencji** – praca nie potwierdza efektów uczenia się, co ma wpływ na brak zaliczenia.

Wniosek praktyczny: najlepszą ochroną nie jest ukrywanie użycia AI, lecz rozumienie własnej pracy i uczciwa deklaracja. Student, który rozumie to, co oddał, przechodzi taką rozmowę bez trudu.

19. Twoje dane i prywatność

- Zakładaj, że treści wpisane do zewnętrznego narzędzia AI mogą być przetwarzane poza uczelnią.
- Nie wprowadzaj tam swoich ani cudzych danych wrażliwych (zdrowie, sytuacja osobista), danych z badań objętych ochroną ani materiałów poufnych.
- Uczelnia nie może stosować wobec Ciebie narzędzi wnioskujących o Twoich emocjach (np. analizy mimiki w celu oceny zaangażowania czy stresu) – takie praktyki są w edukacji zakazane.
- Masz prawo wiedzieć, czy i jak AI jest wykorzystywana w procesie Twojej oceny.

20. Najczęstsze pytania

Czy użycie AI obniży mi ocenę?

Nie, jeśli mieści się w modelu obowiązującym dla zadania i zostało ujawnione. Oceniana jest Twoja praca i Twój wkład, a nie sam fakt korzystania z narzędzia.

Co, jeśli detektor błędnie oznaczy moją pracę?

Wynik detektora nie jest dowodem i nie może sam w sobie przesądzić sprawy. Będziesz miał możliwość wyjaśnienia – dlatego warto zachowywać wersje robocze i notatki.

Nie ujawniłem użycia AI, bo bałem się reakcji. Co teraz?

Zgłoś się do prowadzącego sam. Uczciwe wyjaśnienie z własnej inicjatywy jest zawsze traktowane inaczej niż ukrywanie.

Czy mogę użyć AI do pracy dyplomowej?

Zasady określa promotor. Zapytaj promotora - nie zakładaj domyślnie.

21. Lista kontrolna przed oddaniem pracy

- ☐ Czy wiem, który model obowiązuje dla tego zadania?
- ☐ Czy moje użycie AI mieści się w tym modelu?
- ☐ Czy dołączyłem deklarację użycia AI, jeśli była wymagana?
- ☐ Czy deklaracja jest konkretna - mówi, czego, do czego i z jakim skutkiem użyłem?
- ☐ Czy sprawdziłem wszystkie źródła i cytaty - czy na pewno istnieją?
- ☐ Czy rozumiem każdy fragment własnej pracy na tyle, by go wyjaśnić i uzasadnić?
- ☐ Czy mam zachowane ślady procesu (notatki, konspekt, wersje robocze)?
- ☐ Czy nie wprowadziłem do narzędzia cudzych danych osobowych ani materiałów chronionych?
- ☐ Czy praca pokazuje mój wkład, a nie tylko wynik narzędzia?

22. Wzór oświadczenia do pracy zaliczeniowej

„Oświadczam, że przedłożona praca jest wynikiem mojej pracy własnej i odpowiadam za jej treść, w tym za poprawność przywołanych źródeł. Wykorzystanie narzędzi sztucznej inteligencji: [nie korzystałem / korzystałem w następującym zakresie: ...]. Przyjmuję do wiadomości, że prowadzący może wyznaczyć termin zaliczenia ustnego w celu weryfikacji kompetencji objętych pracą.”

Postanowienia końcowe

Dokument podlega okresowemu przeglądowi. Zmiana przepisów, wytycznych organów, zakresu licencji, konfiguracji systemów lub aktów wewnętrznych Uczelni powinna skutkować oceną potrzeby aktualizacji.

W przypadku sprzeczności niniejszych zaleceń z przepisami prawa lub aktami wewnętrznymi Uczelni pierwszeństwo mają przepisy i akty o wyższej mocy.

Autorzy dokumentu:

Marcin Bochenek

Dr Magdalena Stefaniak